РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА“
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ“
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA“
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 3-го ЛИПНЯ 1919. Ч. 78. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, JULY 3, 1919. No. 78.

ХАРКІВ І КАТЕРИНОСЛАВ В РУКАХ ДЕНІКІНА.

Українці орґанізують велику карну армію.- Військові повстаня здавлено.

Завзята війна між Українцями і Поляками прибирає великі розміри.

ПРОФЕСОР МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ПРИБУВ ДО ПАРИЖА.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРОФ. МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ В ПАРИЖИ.

(Спеціяльна телеґрама до Українського Народного Комітету).

ПАРИЖ, дня 1. липня. — **Приїхав до Парижа проф. Михайло Грушевський. Вчера я мав з ним розмову. Пересилає поздоровлене американським Українцям. — Конґресмен Геміл.**

ЗАВЗЯТА БОРОТЬБА МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ ПРИБИРАЄ ВЕЛИКІ РОЗМІРИ.

Заходить небезпека війни між Італією і Юго-Славією.

ПАРИЖ, 1. липня. — Загальне положенє, прикрите плащем головної ради мирової конференції, є зовсім непотішаюче.

Поляки і Українці підняли наново завзяту боротьбу. Неурядові вісти, які одержано з Італії і Сербії, вказують, що кождої хвилї може прийти до війни між Італією і Юго-Славією.

ВІЙСКА ҐЕН. ДЕНІКІНА ЗАНЯЛИ ХАРКІВ.

Раковський признає, що ґен. Денікін переломив боєвий фронт савєтської армії.

ЛОНДОН, 30. червня. — Большевицька бездротна телеґрама доносить, що війска ґен. Денікіна здобули Харків.

Президент українського савєта, подаючи звіт про воєнне положенє на полудневім боєвім фронтї, доносить, що війска ґен. Денікіна переломили боєву лінію савєтської армії.

(Харків, столиця харківської ґубернії, віддалений 400 миль на полудневий захід від Москви. Харків був вже кілька разів тимчасовим осідком українського савєтського правительства).

КАТЕРИНОСЛАВ В РУКАХ ВІЙСК ҐЕН. ДЕНІКІНА.

Противбольшевицька армія наступає на Курск і Воронїж.

ЛОНДОН, 1. липня. — Противбольшевицькі війска посувають ся в напрямі Курска (250 миль на полудне від Москви) і Воронїжа, в надії отворити собі дорогу до Москви, як се доносить російська бездротна телеґрама, покликуючи ся на вістку, подану в большевицькім урядовім орґані „Ізвєстія“.

Телеґрама додає дальше, що большевицькі війска потерпіли тяжку невдачу в околиці Харкова, 130 миль на полудне від Курска, а також втратили Катеринослав, 150 миль на полудневий захід від Харкова.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЗВІТ ТРОЦЬКОГО ПРО ПОЛІТИЧНЕ І ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ БОЛЬШЕВИКІВ.

Заявляє, що Українці орґанізують карну червону армію.

БУДАПЕШТ, 28. червня. — Міністер війни в російськім большевицькім правительстві, Лев Троцький, вислав нині бездротним телеґрафом на бажанє американського кореспондента, Едварда Бінґа, слїдуючий звіт про політичнє і воєнне положенє в Росії:

„Надіючи ся, що американський загал буде мати нагоду довідати ся про правдивий стан відносин в Росії, відповідаю на питаня, які поставив др. Бінґ, посилаючи їх бездротним телеґрафом.

„Перший його запит дотичить воєнного положеня російських савєтських армій.

„Відповідь: Воєнне положенє савєтської републики є під теперішну пору неоднакове на ріжних боєвих фронтах. Наш західний фронт обіймає великі територіі, які находили ся в руках нїмецьких імперіялїстів під покришкою освободженя меньших народностий. Тепер алїянти продовжують їх роботу, через що новозорґанізовані латиські і литовські червоні армії були приневолені уступити у східнім напрямі.

„На полудневім фронтї наші війска розбили армію ґен. Краснова, яка зразу опирала ся на підмозі зі сторони Німців, а відтак імперіялїстів алїянтських. Місце армії ґен. Краснова заняли тепер війска ґен. Денікіна. Анґлїйські кораблї доставили ґен. Денікінови великі засоби воєнних матеріялів, однак, коли би не весняні повени рік, які здержали наступ нашої армії, війска ґен. Денікіна були би прогнані на північний Кавказ. Під теперішну пору війска ґен. Денікіна віднесли деякі успіхи, які наші вороги у своїх звітах дуже переборщують.

„Віддавна готовлений наступ на Петроґрад, по якім наші вороги богато надіяли ся, зістав ударемнений.

„Зусиля викликати військові повстаня проти савєтів на Україні були зовсім невдатні. Українці здавили сї банди опришків і орґанізують карну червону армію.

„Проти зимового наступу Колчака на східнім фронті наші війска ставили опір, займаючи лище оборонне становище. В останних шістьох тижнях війска Колчака були приневолені опорожнити територію 140.000 квадратових кільометрів, втративши велику скількість амуниції. Його війска зовсїм здеморалїзовані; тисячі жовнїрів піддають ся. Деякі його найліпші полки добровольців борять ся нині в рядах червоної армії. Навіть сам Колчак, який ще недавно мав надію засісти на престолї в Кремлї, шукає тепер корони в сибірських тундрах.

„Східний фронт представляє типічний образ. Хвилеві невдачі на західнім і полудневім фронтї викличуть небавом такусаму реакцію, як кампанія на східнім фронтї. Робітничі маси орґанізують нашу армію в такий спосіб, що зміна в нашу користь на полудневім і західнім фронтї є неминуча.

„Другий запит відносить ся до справи зоруженя червоної армії.

„Відповідь: Фабрики оружа і воєнних матеріялів зробили найбільший поступ в останнім роцї. Трудности в заосмотреню одежию належить приписати радше бракови транспортових средств, нїж бракови матеріялів. Тепер система достави воєнних матеріялів для армії є зцентралїзована під управою Красіна, який є одним з найліпших орґанїзаторів економічних в Росії. Воєнних матеріялів є подостатком, лише через змагаюче ся запотребованє воєнних конечностий зайшла потреба завести у фабриках оружа і амуниції потрійну зміну робітників.

„Ми воліли би виробляти плуги і инші хліборобські машини, але ми будемо також з успіхом продукувати воєнні матеріяли, як довго нас до сього змушують алїянти.

„Третий запит відносить ся до становища савєтської Росії супроти алїянтів.

„Відповідь: Нїхто зі здорово думаючих російських горожан не вірить в те, що савєтська Росія веде війну проти Колчака, Денікіна, або фінської та польської буржуазії. Сї ґрупи мають дуже мале значінє. Без заграничної помочи вони упали би в протягу кількох днів, навіть без нашого співділаня.

„Росія веде оборонну війну проти імперіялїстичної Анґлії, Франції і Америки, які зовсїм приймили методу Гогенцолернів, скриваючи її під заслону самовизначеня малих народностий, яке вони в дїйсности самі нарушують.

„Четверте питанє було поставлене, чи савєтське правительство є готове заключити мир з алїянтами.

„Відповідь: Точне вияснене міг би подати Віліям Болит, представник американського секретаря загр. справ Ленсінґа, і Лінколн Стефенс, який звидів Росію в характері мирового посла.

„Російська преса оголосила зміст проєкту російського мирового договору, який був потверджений диплmakatами савєтськими і представником през. Вілсона. Однак, як й у всїх инших справах, през. Вілсон уступив. Клємансо взяв верх, маючи на цїли піддержати анархію в Росії, тероризуючи публичну опінію у Франції. І Анґлія і Злучені Держави улягли Клємансови. Італія не входить більше в рахунок.

„Пяте питанє дотичить справи союза савєтського правительства з Німеччиною.

„Відповідь: Союз з Німеччиною є можливий і пожаданий, таксамо як союз з кождою иншою державою, під услівєм однак, коли алїянти покинуть полїтику явного і скритого імперіялїзму та заборчі пляни на загарбанє територій в цїли піддержуваня протиреволюційної анархії.

„Німецький Еберт не стоїть до нас близше як французький Клємансо. Натомісць нїмецькі робітники стоять таксамо близко до нас як і працююча кляса у Франції, Анґлії і Злучених Державах.

„Шесте питанє відносило ся до справи савєтської військової дїяльности.

„Відповідь: Про сю справу сказано вже повисше. Савєтська армія постійно зростає і кождий досьвід робить її сильнїйшою. Міжтим армії наших противників находять ся в процесї розкладу, і то не лише польські та румунські білі ґвардії, але також армії тих держав, які їх підпирають.

„Семе питанє дотичить остаточної військової цїли савєтської армії.

„Відповідь: Будемо бороти ся так довго, доки не оставлять нас в спокою“.

Успіхи кубанських і донських козаків проти большевиків.

КАТЕРИНОДАР, 30. червня. — Армія кубанських козаків, яка оперує над Доном, взяла в полон 4.000 большевиків і здобула 10 гармат. Донські козаки посувають ся також успішно на північ, полонивши 1.500 большевиків і здобувши 3 панцирні поїзди.

Донські козаки заняли Мілєрово, переломивши боєву лінію большевицької армії. Кубанські козаки приневолили до утечі 4 большевицькі полки піхоти і два полки кінноти.

На захід від Катеринодару большевики потерпіли невдачу на півострові Керч, східній части Криму.

Ґен. Брюсілов на чолї большевицької армії.

СТОКГОЛЬМ, 30. червня. — З достовірного жерела доносять, що бувший російський головний командант, ґен. Брюсілов, проводить воєнними операціями савєтської червоної армії. Він займає становище воєнного дорадника. Його головна кватира має находити ся в Кремлї, в Москві, де жиє і працює Ленін.

18 американських жовнїрів згинуло на Сибіри.

ВАШИНҐТОН, 30. червня. — В боротьбі з большевиками в околиці Романівки, на східній Сибіри, згинуло 18 американських жовнїрів, як се доносить у своїм звіті ґен. Ґрейвес, командант американських війск на Сибіри.

Крім того було 7 жовнїрів і один офіцир тяжко ранених, а 17 жовнїрів легко ранених. До боротьби прийшло, коли большевики напали на американський відділ, який цільнував сибірського зелїзничого щляху.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaseer at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Пляни пруських юнкрів супроти Польщі.

БЕРЛІН, 29. червня. — Пруські юнкри, переконавши ся, що війска добровольців не мають охоти розпочинати війни проти Польщі, роблять заходи, щоби сї части нїмецьких провінций, які мають війти в склад польської держави, одержали автономію. Пруські юнкри стремлять до утвореня федерації, зложеної зі східних пруських країв, Польщі і Галичини. Після їх пляну в сїй нїмецько-польській державі мали би теперішні урядники позістати на своїх становищах. В тій справі ведуть ся під теперішну пору переговори у Варшаві. Польська аристократія відносить ся прихильно до пляну пруських юнкрів.

Инша знова юнкерська кліка заявила ся за відлученєм східної Прусії від Німеччини і утворенєм федерації з прочими балтійськими краями. Балтійські барони повитали радо плян пруських юнкрів і старають ся вплинути на визначнійших Литовців, щоби й Литву втягнути до нової пруско-балтійсько-литовської федерації.

У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaseer at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кровава битва між Американцями і Французами.

БРЕСТ (Франція), 30. червня. — Підчас заворушеня, яке мало місце вчера вечером, двох Французів згинуло, 5 американських моряків і жовнїрів тяжко зранено і поверх 100 осіб легко ранено. Двох американських жовнїрів одержало смертельні рани.

До заворушеня прийшло, коли один з американських офіцирів, який находив ся в підпитім станї, зірвав і подоптав французький прапор. Товпа Французів кинула ся тодї на офіцира і побила його до безпамяти.

Французькі жовнїри, моряки і цивільні напали відтак на кватиру американських офіцирів, обкидуючи камінєм американських жовнїрів.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaseer at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ґрізні заворушеня в Римі.

РИМ, 29. червня. — До ґрізних заворушень прийшло вчера вечером в Римі. Заворушеня мають на разі характер демонстрації проти теперішного правительства.

Демонстранти робили зусиля, щоби дістати ся до палати премієра Нітті, але військо і полїція ударемнили сей плян. Доперва по півночи привернено трохи лад.

Перед заворушенями відбуло ся велике всенародне віче, на якім промовляв Ґабріеле Анунціо. Демонстрація розпочала ся, скоро лише люди почали розходити ся з віча.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НОВА ГОЛОВНА РАДА СКЛАДАЄТЬ СЯ З МІНІСТРІВ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ.

Французький міністер Пішон на чолї головної ради.

ПАРИЖ, 30. червня. — Нова головна рада мирової конференції складаєть ся з міністрів заграничних справ великих союзних держав. В її склад входять: французький міністер загр. справ, Стефан Пішон; американський секретар загр. справ, Роберт Ленсінґ; анґлїйський секретар загр. справ, Артур Балфур, і італійський міністер загр. справ, Томассо Тіттоні.

Завтра пополудни відбудеть ся перше засіданє нової головної ради, на якім буде обговорена програма дальшої праці мирової конференції. Нарадами буде проводити французький міністер загр. справ Пішон. Правдоподібно буде утворена в подібний спосіб також нова рада десятьох на взір давної ради десятьох.

Найблизшою справою до полагодженя мировою конференцією буде справа мирового договору з Австро-Угорщиною, Туреччиною і Болґарією.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ РАДИТЬ НАД СПРАВОЮ БЕСАРАБІЇ.

Голос в тій справі забирають лише Румуни і Москалї.

ПАРИЖ, 1. липня. — Нова головна рада мирової конференції під проводом французького міністра загр. справ Пішона відбуде завтра засіданє, на якім румунські делеґати і представник всеросійського правительства Маклаков предложать свої домаганя в справі Бесарабії.

Більша часть Бесарабії находить ся під теперішну пору під властию Румунії. Російські представники заявляють, що румунське правительство допустило ся тут насильства, розігнавши місцеве бесарабське правительство.

В АВСТРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

АВСТРІЙСЬКІ КОМУНІСТИ ПРОГОЛОСЯТЬ НЕБАВОМ АВСТРІЮ САВЄТСЬКОЮ РЕПУБЛИКОЮ.

Є в плянї разом з Росією і Угорщиною утворити Злучені Савєтські Держави.

ВІДЕНЬ, 28. червня. — Загально надіють ся, що вже завтра комуністи зроблять перші кроки в справі проголошеня нїмецької Австрії савєтською републикою.

В сей спосіб надіють ся комуністи здійснити свій плян, щоби утворити підставу для большевицької заграничної полїтики, яка стремить до утвореня Злучених Савєтських Держав.

Користаючи з конґресу жовнїрських і робітничих рад, який відбуває тепер свої наради в готелю де Віль, комуністичні аґітатори видали маніфест, в якім візвали делеґатів конґресу зґромадити ся завтра на площі перед готелем. Надіють ся, що при тій нагоді буде проголошена савєтська република.

Правительство видало дуже енерґічні зарядженя, щоби здавити всякі того рода змаганя.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaseer at Jersey City on July 2, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Загальний страйк в Берлїні.

БЕРЛІН, 1. липня. — Вчера рано проголошено загальний страйк на міських зелїзницях і трамваях. Нині комунікаційний рух в Берлїні зовсім здержаний.

Нині відбувають ся збори зелїзничих робітників, яких вислїдом буде проголошенє загального страйку. Також робітники в зелїзнім промислі заявили ся за розпочатєм загального страйку.

Богато провідників спартацької партії увязнено. Між увязненими находять ся Емонтс, провідник банкових урядників. Унія банкових урядників зажадала від правительства увільненя Емонтса, в противнім случаю банкові урядники вийдуть на страйк.

Загалом 90% всїх робітників голосувало за проголошенєм загального страйку.

Нїмці опорожнили Лїбаву і Риґу.

ПАРИЖ, 30. червня. — Проф. Ульман, премієр латиського правительства, повернув дня 27. червня враз з прочими членами свого кабінету до Лїбави. Голова нїмецько-латиського правительства, Нідра, находить ся тепер під сторожию в однім з готелів в Лїбаві.

З нагоди повороту членів давного латиського правительства уладжено в Лїбаві торжественне принятє, в якім взяли участь також французькі і анґлїйські офіцири. Премієр Ульман виголосив бесїду, в якій дякував алїянтам за поміч, а зокрема Злученим Державам, які через доставу поживи ратували тисячі Латишів від голодової смерти.

Латиська товпа знищила підчас демонстраційного походу улицями міста памятники бувшого нїмецького цїсаря і Гінденбурґа.

КОПЕНҐАҐЕН, 30. червня. — Латиські війска находять ся у віддаленю 9 миль від Риґи. Нїмецькі війска опорожнюють місто, як се доносить телеґрама з Лїбави.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

В ДЕНЬ НЕЗАВИСИМОСТИ.

День 4. джулая сього року має більше значіне ніж сьвята в День Независимости Злучених Держав в минулих роках. Не лише для Злучених Держав, але для цілого сьвіта независимість є ясною зорею у народів, що доси були невільні.

Новітна історія людства — се історія боротьби за независимість народів. Ціле минуле століте се був час боротьби ріжних народів за національну свободу і независимість, а проти чужого ярма.

Америка, котра стала до боротьби за независимість тому 143 роки, а здобула вповні її аж по повній побіді і по згоді всіх стейтів на конституцію тому 132 роки, нераз опісля помагала другим народам, особливо американським, в боротьбі за независимість.

Остання війна се була перша виправа американської нації до Европи помогти тим народам, які ще в старім сьвіті були в неволі, і Америка совісно сповнила свою місію. Вона стояла і стоїть за тими засадами, які проголосила тому 143 роки для себе, — також для всіх народів.

Америка, через свого президента Вілсона, домагаєть ся **самоозначеня** для народів, що доси були в неволі; вона проголошує засаду із своєї декларації независимости, **що ті народи мають правитись своєю свобідною волею; що їх правительства мають одержувати свою слушну власть тільки з волі правлених, то є волі народу.**

Ті засади Америки приняли всі доси поневолені народи в Европі за свої.

Але повстали середновічні чорні духи, які хотять зломити і здавити сьвяту правду і сьвяте право народів до волі і до независимости.

Повстала польська шляхта і несе розбоєм неволю другим народам.

Повстала московська шляхта і несе теж неволю другим народам.

Ожила середновічна неволя і машируе на знищене волі народів, за яку лягали голови американського народу.

Ожила та чорна неволя і йде на знищене тих великих засад волі, які батьки американського народу проголосили тому 143 роки в Філядельфії, Па., заявляючи, **що для оборони тих засад посьвятять своє жите, своє майно і свою честь.**

Але проти тої чорної навали станутъ народи муром і присягнуть також, що для оборони своєї волі жертвують своє жите, своє майно і свою честь.

І жадна чорна сила не встоїть ся перед силою народною.

Український нарід, котрий має ворогів польських і московських, також присягне, що поти боротьби проти них не кине, поки не осягне повної побіди і волі.

Галицькі Українці присягнуть, що поти не покинуть боротьби проти ляцьких наїзників, поки їх рідний край не буде вільний.

І велика незломна воля цілого народу мусить побідити!

І побідить, тільки треба єдности, витривалости і завзятя!

Коли американський нарід ставав до бою за волю і независимість, то його було тільки три мілїони і велика його часть не вірила анї в независимість, анї в побіду, але вкінци велика ідея, велика правда і змагане до волі — перемогли і Америка нинї наймогучійша у сьвіті вільна република.

Буде і наша галицька Україна таксамо вільна і независима та злучена з Україною київською, тільки треба незломної волї цілого нашого загалу.

Американські Українці повинні разом зі своїми братами в старім краю присягнути, так як присягнули були Американці тому 143 роки, що для волі і независимости галицької України посьвятять своє жите, своє майно і свою честь.

А побідити нарід мусить, як побідив нарід американський, і скоро прийде той день, що Українці також на галицькій Україні будуть обходити своє сьвято независимости і злуки з усіми землями українськими.

ЗАСАДИ ДЕКЛЯРАЦІЇ НЕЗАВИСИМОСТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

В документі, яким представителї 13-ти стейтів, зібрані на першім конгресі в Філядельфії, Па., проголосили независимість Злучених Держав дня 4-го липня 1776-го року, проголошено отсї засади:

„Коли в ході людських подій покажеть ся потреба, аби один нарід зірвав полїтичні узли, які його лучать з другим народом, та аби заняв поміж иншими народами землї самостійне і відрубне становище, до чого є управнений Богом і правами природи, то є слушно, аби висказав всї причини, які приневолюють його до тої розлуки.

„Ми кажемо, що тут є незаперечені слїдуючі правди: всї люди є сотворені рівними; Сотворитель надав їм певні права, яких не вільно нарушувати; до таких прав належать: **свобода, жите і стремлїне до щастя;** аби забезпечити ті права, установляєть ся правительства, які слушну власть одержують з волї народу, а коли який уряд противить ся тим правам, **то тоді нарід має право знести такий уряд і настановити новий, орґанізуючи і опираючи його на таких засадах, які після гадки того народу причинять ся до його безпеченства і щастя.** Сам розум наказує, щоби уряду, який істнує довший час, не зміняти часто з незначних і проминаючих причин; показав досьвід, що люди волять терпіти, коли зло є таке, що його дасть ся стерпіти, ніж самим собі робити справедливість через касоване правил, до яких привикли. Та коли цілий ряд надужить і гнетів, які мають одно і тесаме на цїли, конче хоче поставити нарід під абсолютний деспотизм, **то тоді нарід має право знести такий уряд і забезпечити собі нову сторожу для будучого свого безпеченства.** Тутешні кольонії власне зносили такі муки терпеливо, але тепер настала слушна пора, яка їх приневолила до зміни давнїйшої системи правлїня".

"GOVERNMENTS DERIVING THEIR JUST POWERS FROM THE CONSENT OF THE GOVERNED."

"We hold these truths to be self-evident—that all men are created equal; that they are endowed by their Creator with certain unalienable rights; that among these are life, liberty, and the pursuit of happiness. That to secure these rights, governments are instituted among men, deriving their just powers from the consent of the governed; that whenever any form of government becomes destructive of these ends, it is the right of the people to alter or to abolish it, and to institute a new government, laying its foundation on such principles, and organizing its powers in such form, as to them shall seem most likely to effect their safety and happiness. Prudence, indeed, will dictate that governments long established should not be changed for light and transient causes; and, accordingly, all experience hath shown, that mankind are more disposed to suffer, while evils are sufferable, than to right themselves by abolishing the forms to which they are accustomed. But when a long train of abuses and usurpations, pursuing invariably the same object, evinces a design to reduce them under absolute despotism, it is their right, it is their duty, to throw off such government, and to provide new guards for their future security."

(From American Declaration of Independence).

БУДЬМО ГОТОВІ!

(Надіслана стаття).

Вкінци сьвіт довідуєть ся, що українська армія, яка боронить рідної галицької землї від польських Гунів, се не армія, а банда розбишак. Так сказав музикант Падеревскі, з яким деякі наші герої і патріоти в Америці робили згоду, і в Парижи йому повірили. Повірили та ще й сказали Ляхам: „Беріть собі Галичину аж до Збруча і заводіть там порядки. Заводіть порядки і вчіть Українців розуму. Заводіть порядки, а ліґа народів рішить колись долю східної Галичини".

Але се ще не послїдне слово. Анї Падеревскі, анї Клемансо, анї Ллойд Джордж, анї навіть президент Вілсон не мають права сказати, що Галичина пійде під Польщу. Можуть вони диктувати своїм народам, в своїх державах, але нам диктувати не сьміють. Можуть вони закладати десять ліґ народів, але нам їх ліґи на чорта здали ся, коли нас віддають Польщі.

Послїдне слово скажемо ми, український народ. Свою долю, свою волю, свою незалежність ми самі здобудемо, хоч би прийшлось нам головами наложити. На бій ми готові. На жертву ми готові. На смерть ми готові. На нашій крови і кістках прийде воля Україні.

Не хочемо автономії. Не хочемо чужої опіки. Не хочемо плебісциту. Волї хочемо!

Give us liberty or give us death!

Ми не знаємо компромісів. Для нас або воля, або смерть. Між тим посередної дороги нема.

Ми зробили доси, що могли. Ми зробили стільки, скільки наших сил стало. Ми зробили те, що можна було зробити.

Дотепер ми чесно сповняли наш обовязок.

Нам, Українцям в Америці, рідний край дотепер не може сказати, що ми заспали українську справу.

І ми далї зробимо, що зможемо. Ми на все готові. За волю України ми готові на смерть, на муки, на революцію, на жертви.

Наш дух живе. Наша любов до України горить таким непереможним огнем, що не переможе його ніяка сила. Наше завзятє тверде мов криця. А лють, яка кипить у нашій груди, кипіти-ме доти, доки Україна не буде вільною.

Зневіри ми не знаємо. І страху не знаємо. Нас ніяка сила не спинить.

Бо ми Українці! Бо ми нащадки козацького роду! Бо наші предки стогнали в ярмі! І ми знаємо, що неволя, і знаємо, що воля! Волї хочемо.

І волю здобудемо!

Не зневірюватись нам! Ми праві! Правда по нашій сторонї! Ми протестували, ми кликали о справедливість — і не дістали.

А як не дістали, то самі возьмемо!

Припустім, що нам не дадуть волї. Се не на довго. Передше сьвіт нас не знав, а тепер знає. Передше нас сьвіт не знав, бо ми хилились в ярмі, а тепер знає, бо ми станули до бою.

І ми не уступимо!

Не довго тїшити ся ворогам! Не довго! Бо вже тепер на Україні кровава Гайдамаччина віднесла голову. Ми всї Гайдамаки! Не довге пановане Ляхів на нашій земли. Бо рабами не будемо покірними. Пекло нам тепер не страшне. І коли для рідної України треба буде ворогів топити в пеклї мести, в пеклї пожарів, в морю крови — ми не застрашимось. Коли ворогам нас дають, хай же знають, що Україна буде страшним вулканом, який викидатиме кров і трупи.

Будьмо готові!

На все: на бій, на муки, на смерть! За рідну Україну!

Будьмо готові!

На саможертву! Майно і жите дати за рідний край!

Наша робота не скінчена. Вона дальше мусить іти, але ще з більшим запалом, ще з більшим захопленем.

Як треба буде, пійдемо всї до бою. Як треба буде, поможемо братам у бою. Поможемо нашим грошем.

Тому сьогодня, коли нам силою накидають ярмо на плечі, жертв треба більше ніж колинебудь, бо не знаємо, що завтрішний день принесе.

Тепер нам партій не треба. Нї роздорів. Нї сварні. Нї кирині! Ми один народ, діти одної неньки. Для України живем!

Ось, як сї стрічки пишу, шалено гудуть фабричні труби, дзвонять дзвони, а люди підносять радісні кличі. Се мир підписали!

Доки Україна в неволї, ми мира не знаємо! Доки Україна не свобідна, нам мир на чорта здав ся. Доки Україна стогне в ярмі, ми хочемо війни. Кровавої, жорстокої, безпощадної війни! Хай же та війна шалїє, доки на Україні ще хоч один Лях лишить ся.

Будьмож готові!

На бій і на смерть! За Україну!

А поки день прийде, коли з оружем в руці станемо на поли бою, складаймо жертви до Українського Народного Комітету!

Хто що може, хай дає! Бо спати нам не вільно, тільки робити і готовитись на велике діло.

Для нас ще не вибила послїдна година. І не вибе. Бо ми самі ковалями своєї долї і волї. І її ми здобудемо!

І. Г.

СЕЛЯНИ А БОЛЬШЕВИЗМ.

(Допись з Джерзи Сіти, Н. Дж.).

Дуже можливе, що дехто скаже, що я не маю права говорити на сю тему, бо не розумію большевизму; алеж ніхто не може менї заперечити права говорити, або ставати в оборонї українського селянства і його слушних прав.

Коли перше кляса робітнича вела оправдану боротьбу проти кляси пануючої і капіталїзму, проти пановання меньшости над більшостию, то селянство нїколи не ставило тут колод, але в більшости йшло на руку таким змаганям. Чогож хочуть українські большевики? Кляса пануюча на Україні упала разом з Романовими і Габсбурґами, українських капіталїстів нема (або є їх дуже мало), а з зайдами при добрій згоді і щирих намірах можна упоратись дуже скоро. Чи не пановання вам хочеть ся, товариші большевики, і то пановання такої разячої меньшости робітників на Україні над значною більшостию селянства? Дуже побожні ваші змаганя, але се таки противляєть ся вашим головним основам.

Певно не переборщу, коли скажу, що на Україні є 80 процент селянства, а 20 процент лишаєть ся на клясу робітничу і капіталїстичну. Чи тих 80 процент українських селян мали би чинити волю 20 процент робітників, може в більшости не Українців? Чим то ви оправдаєте свої загонисті бажаня: чи може тим, що ви працюєте тяжко по фабриках? Таж після вашої програми праця мусить бути однаково розділена і ніхто не мав би причини до якогонебудь виріжненя. В чім би тут лежала висшість кляси робітничої, а зглядно „новомодних большевиків", щоби мати право правити аж 80-процентовим українським селянством, на се годі знайти безсторонного оправданя.

Українські большевики! Вибийте собі з голови свої карколомні мрії. Не забувайте, що послїдні роки сьвітового перевороту поділали також на осьвідомлене українського селянина, і без боротьби він не зречеть ся прислугуючих йому прав. Покиньте свою сьвідому, чи несьвідому, ренеґатську роботу!

Великим злочином є ставати в обороні Ляхів, хотяй би навіть в обороні Ляхів-робітників. Як далеко сягає ляцька злоба, то вистарчить переглянути деякі польські соціялїстичні часописи, як „Робітнік", „Дженнік Людови", або навіть „Америка Ехо". Кілько крокодилячих сліз проляли сї часописи над долею українського народу, признаючи Українцям всї людські права; а як в дійсности поводять ся польські робітники в буденнім, практичнім житю супроти українських робітників, се знають найліпше самі робітники. Чисте, легковірне серце українського робітника хочуть Ляхи в сей спосіб приспати, щоби зменьшити пімсту за кривду і насильства, поповнювані цїлими столїтями на українськім народі.

Не уйдуть виновники заслуженої кари. Українські селяни і незбаламучені робітники прийдуть остаточно до власти і здіймуть маску з ляцької облуди.

Осип Логин.

ЛИСТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

(Сей лист прислав нам до поміщеня п. Олекса Кріль з Ню Александрії, Па. Він одержав його від свого братанця з села Чорна, повіт Ліско, Галичина).

Чорна дня 26. мая 1919.

Любий Стрику!

Від часу, коли Америка виповіла війну Австрії і рух почтовий здержано, я старав ся ріжними способами до Вас написати. Писав я два чи три рази через один банк в Берлїні, два рази через міністерство заграничних справ у Відни, та все таки не знаю, чи бодай один лист дістав ся до Ваших рук.

Ми дома всї здорові. Революція захопила мене в Босни. До дому вернув я в листопаді. Справді приніс я з війни обі руки і обі ноги, але здоровля не причинило ся, бо цїлий час, то є 52 місяці, я був у поли. Вернувши з австрійської армії, я застав у Галичині нову війну і мобілїзацію. Менї удало ся перебути дома цїлу зиму, але в страшній трівозї. Фронт тягнув ся через Хирів, Гошів і Телешницю. Рух почтовий був здержаний зівсім; допевра 18. мая с. р., як прийшли польські війска в Чорну і пійшли далї на схід, рух почтовий привернено і з Устрик привезено цїлу купу стриманих листів і карток. Від Вас не було нічого. Обох моїх братів нема ще дома; Федьо на Сибіри, Лесьо в Італії.

Відносини у нас дуже прикрі. Як знаєте, через наш край переїхали Москалї, Мадяри, Чехи, Нїмці, а навіть і Турки, а кождий реквірував до послїдного. Земля спустїла, бо природного навозу брак, а штучних навозів нема цїлком. Годї всьо описати, хотяй папір великий!...

Від тижня належимо до Польщі і правдоподібно так і надалї зістанеть ся. Нашим людям залежить тільки на тім, аби прийшла якась власть і завела лад і порядок, бо терор, безправства, вічна трівога і безпорядки дали ся кождому в знаки.

Як той лист дістанеть ся до Ваших рук, то прошу Вас, відпишіть зараз. Не забудьте написати, чи є в Америці які полонені з Галичини, бо у нас бракує богато людий, на котрих і менї залежить.

Сестра Каська перебула у нас майже цїлий час війни; допевра на весні пійшла до Старявського, де оплакує гірку долю. Мисиків Федьо не вернув з війни; Лосоничів Іван погиб також на війні.

У нас ціни підскочили так, що кільо камінної соли коштувало в зимі 7 і 8 корон.

На разі не маю що більше писати. Здоровлю Вас враз з Вашим цїлим домом.

Цїлую Вас всїх — **Михайло.**

До сього листа п. О. Кріль додає від себе таку замітку: „Як бачу з сего листа, то ставити опір Ляхам нема кому, бо наші хлопці галицькі є тримані ще в полонї: як в Росії так і в Італії".

ЛИСТ З ІТАЛІЙСЬКОГО ПОЛОНУ.

Кассіно, провінція Касерта, Італія, 30. мая. — Більше ніж пів року сиджу тут з кількасот українськими офіцирами і з близко сто тисяч української мужви в італійськім полонї, та нидїємо тут, коли там, дома, кожда одиниця потрібна тепер до боротьби... Сотки наших людий гинуть тут щоденно по таборах з голоду, малярії та инших пошестий, а помочи їм нї звідки діждатись. Нас, офіцирів, ізолювали від мужви, та не вільно нам навіть стрічати ся з нею, бо в таборі панує пятнистий тиф. Все таки на тих, котрі віддїлені від нас лише муром, складаємо ся що місяця, аби хотяй хорим дещо харчу купити. Вір менї, що плакати хочеть ся, дивлячись на ті кістяки обтягнені шкірою, на тих живих трупів, що з голоду на ногах не можуть держатись.

Через чотири місяці був я тут головою гуртка полонених, та поробив всї можливі стараня, щоби тим нещасним бодай в части прийти з помочию. Нас одиноких держать тут з Німцями і Мадярами, підчас коли вже всї прочі Славяни відїхали. Кілька разів вносив я також поданя о дозвіл заснованя з українських полонених українського леґіону, та й се на нїщо не придалось з причини інтриґи Ляхів, які боять ся, щоб леґіон не звернув ся проти них замісць проти большевиків. В марті зрезиґнував я з проводу, а товариші вибрали иншого на голову, який також звернув ся до всіх можливих осіб і комітетів в Італії, Америці і Швайцарії о матеріяльну поміч для мужви. Відозва ся була поміщена у великоднім числї „Канадійського Українця", та я не маю надії, щоб і се що помогло. Що дїєть ся на Україні, не знаємо; довідуємось хиба з чужих часописий, бо наших, з виїмком американських, не пускають.

Наші бараки побудовані далеко за місточком Кассіном в горах Абруццах, а кількасот кроків довкола є площа, по якій можна проходжуватись, обведена високим муром, так що і сьвіта не бачить ся...

Коли я попав у полон, то був добре фінансово заосмотрений, та австрійські гроші мусів тут міняти від 15 до 20 лїр за 100 корон, на харч і на убране, бо нас зі всього обрабували...

Константин Цурковський,
капітан 24. п. австр. піхоти.
Ten. prig. austr. gruppo degli Ukraini in Cassino, prov. Caserta, Italia.

UKRAINIAN PRIESTS DENOUNCE ATTACKS BY POLISH TROOPS.

Catholic Clergy Here Declare 500 Churches Have Been Closed and Many Burned.

Charges of Polish militaristic aggression and of widespread plots against Jewish and Catholic Ukrainians were made yesterday at a meeting of Ukrainian priests from various sections of the United States, held yesterday at the Pennsylvania Hotel. The meeting was called by the Very Rev. Peter Poniatishin, of Newark, N. J., administrator of the Ukrainian diocese in the United States and chairman of the Ukrainian National Committee.

Charges also were made that the Poles had closed more than five hundred Catholic churches and had burned more than fifty in the Ukraine, as well as of the wholesale imprisonment of priests and of one who was slain at the altar.

"Poland has lied to the world by claiming she was fighting Bolshevism," said the Rev. Nicholas Pidhorecky of New York, treasurer of the Ukrainian National Committee. "She has lied because she has sought to cover up her tracks. While she has been misleading the peace conference she has been continuing her dreadful pogroms against Catholics and Jews alike. She has burned and destroyed our Catholic churches in the Ukraine with a ruthlessness that could not be believed if it were not so true."

Say Priest Was Slain.

"Instead of the Prussian beasts it is now the Polish beasts," said the Rev. Philemon Kisilovsky, of Ansonia, Conn. "These Polish beasts moreover crush even those of their own faith in their mad scramble for territory." He then read a letter from a priest in eastern Galicia telling of the invasion of a church in Nartnow, a town in eastern Galicia, during which the Catholic priest at the altar had been slain and the holy vessels torn from the altar.

Father Poniatishin asserted that it could be shown that Poland's warfare in the Ukraine and eastern Galicia was entirely against the Ukrainian nationalists. It was an attempt, he said, to destroy Ukrainian culture and implant Polish thought and principles.

Protest to Pope.

A resolution was adopted calling upon the Holly See at Rome to restrain the Polish Catholics from continuing their "pogroms in which they are despoiling the churches and slaying the clergy of those who also belong to Rome." It was also demanded by resolution that the United States appoint a commission to visit the Ukraine and eastern Galicia to learn the true facts and tell them to the world.

The main resolution setting forth that the meeting represented "more than a million Americans of Ukrainian origin and Ukrainians residing in this republic," read in part:—

"We protest unanimously against the Polish invasion and forceful occupation of the indisputably ethnographic Ukrainian province of East Galicia, and appeal to the American peace delegation that it may use its far-reaching influence and authority in order that the peace conference immediately withdraw the Polish agressors from said Ukrainian territory and afford the Ukrainian people the opportunity to dispose of its future and its own form of government.

"Simultaneously, we protest against murders and aggression committed by the Polish army against the Ukrainian population of Galicia, and we demand an expedition of a special commission to Galicia to investigate the Polish outrages against the Ukrainian clergy and civil population, and to investigate also the false statements spread by Polish officials, accusing the Ukrainian population of Bolshevism and anarchy."

(From N. Y. Herald, July 2, 1919).

Остап Грицай.

ГИМН АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Motto: „Для України живем".

1.

Гей! за морем, за широким
Разом нас судьба звела,
Край далекий на чужині
Нам за вітчину дала.
Але ми, гетьманські діти,
Тямим предків козаків!
Понад море, над широке
Кличем до своїх братів:
Як прийдеть ся стати разом,
Ми в Україну пійдем,
Бо для неї лиш на сьвіті,
Для України живем!

2.

Хоч за морем ми далеко,
В нас живе ще рідний дух;
Горді мрії він лелїє,
Над козацький лине луг!
Там престол нам заяснїє,
Встануть нам нові князї!
Ще добудемо ми слави,
Як у бій пійдемо всї.
Як прийдеть ся і т. д.

3.

Ми Українці до скону,
В нас є сила козаків!
Не розлучать нас нї море,
Нї межі чужих країв!
Сонце всюди нам принесе
Подих нашої землї!
Клич її ми все почуєм
І за морем в чужині.
Як прийдеть ся і т. д.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

До Українців з села Городища Королівського, повіт Бібрка, Галичина.

Дорогі Родимці! Ми вже згадували о рідім селі, для котрого помочи односельчани завязали дня 15. лютого с. р. Запомоговий Комітет для збираня жертв для бідних вдів і сиріт, котрі потерпіли і терплять тяжко. До сеї пори призбирано не спору суму, однак в кого грала українська кров, той причинив ся жертвою, хотяй многі з них походять з околиць повисшого села.

Тож і Ви односельчани не відтягайтесь з жертвами а подайте поміч тим, котрих батьки і мужі поклали і кладуть свої буйні голови за нашу будучність.

Дальші жертви наспіли до Комітету як слідує: К. Прохира $15.00; А. Лаврів Прохира $10.00; М. Дук $5.00; П. Палега (з Лучин) $5.00, І. Карпан $2.50; Ів. Юревин (з Городища цет.) $2.00, М. Шкутяк (з Скваряви) $1.00; на забаві у Г. Дук в Вестчестер, Н. Й. занялись збіркою тов-ки: К. Кіндирись і М. Підгайна, котрі зібрали від присутних гостий $5.61. Дрібними датками $13.52. Разом $58.63. Попередно оголошено $187.50. Разом $246.13. Розхід $4.20. Загальна сума $241.93.

При сім подаємо до відома членам Запомогового Комітету, що **піврічні збори відбудуть ся в суботу, 5-го липня с. р.** в Casino Hall, під ч. 85. Іст 4-та улиця в Ню Йорку, точно о год. 8-мій вечером. Просить ся всіх інтересованих явитись в означений час, бо справа не терпить проволоки.

ЗА КОМІТЕТ:
Ів. Прохира, предс.,
Е. Томашевський, касієр,
Г. Басумак, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВАЖНЕ ДЛЯ HUDSON, N. Y.

Отсим подаєсь до відома, що дня 8-го липня с. р. о год. 2-ій пополудни відбуде ся

ПАРАФІЯЛЬНИЙ МІТІНҐ

в домі п. Марка Шереметы під числом 64 Норт Секонд стр., Гудсон, Н. Й.

в справі вибору нового тростіса на місце уступившого тростіса п. В. Пристайка і для обговореня і полагодженя многих важних справ парафіяльних.

На сім мітінгу має обговорювати ся також справа купна цвинтаря. 78

Просить ся о участь всіх інтересуючих ся справою парафії.

За комітет парафіяльний:
МАРКО ШЕРЕМЕТА.

DETROIT, MICH.

Спростоване.

В числі 76 „Свободи" появила ся допись з Толідо, Огайо, про большевицьке віче. При кінци сеї дописи є згадка про дякоучителя п. Кухтина, з Дітройт, Міш., котрий з своїми співаками прибув до Толідо на большевицький концерт і т. д.

Отсим подаю до відома тим, котрих се інтересує, що я не є дякоучителем майже від року, а занимаю ся працею у фабриці. Співаки, котрі були з Дітройт в Толідо, ніколи не були співаками церковними, а щодо моєї особи, чому я з ними впинив ся, то се є мій приватний заробок на удержане себе з фамілією. Жадного свого хору ані співаків я не маю; се співаки з відділу, а я запрошений за гроші.

Л. Кухтин,
член 141-го відділу У. Н. Союза.

ПРОТЕСТАЦІЙНІ ВІЧА.

14. Бруклин, Н. Й.

В неділю, 15. червня с. р., о годині 2-гій пополудни, відбули ся в гали церковній народні збори в справі внесеня грімкого протесту проти нечайного наїзду дикої ляцької орди на нашу прадідну землю, східну Галичину.

Збори отворив місцевий парох, о. Володимир Лотович, пояснюючи ціль тих зборів. Бесідник пояснив причину сеї кровавої війни і горе, в якім наш український нарід переживав в часі інвазії російської і переживає в теперішну хвилю через наїзд дикої орди ляцької. Згадав, якого лиха зазнав наш український нарід від Ляхів в часі австрійського пановання і теперішної плянованої Ляхами неволі. Візвав покинути всякі партійні роздори, а зеднати ся в одну ґрупу, бо тільки в єдности сила. Відтак ухвалено внести протест на мирову конференцію до Парижа і до Вашінґтону. Бесідник своєю горячою промовою неначе прикував слухачів до місць. Всі вислухали в напруженю цілого реферату.

На поклик бесідника до зложеня жертв на оборону Галичин від ляцької орди посипали ся щедрі жертви, бо по обчисленю оказала ся сума $300, за котру то жертву з рамени Укр. Народного Комітету жертводавцям складаєть ся найсердечнійшу подяку.

Галя церковна була переповнена. Бракувало лише тих, котрі в Лейбі Бравнштайні видять своє спасене.

З Бруклина вислали протестаційні телеґрами слідуючі орґанізації, товариства і братства: 1. Гр.-кат. церква Сошествія св. духа; 2. Каплиця св. Николая. 3. Братство Пресв. Тройці; 4. Товариство Укр. Козаки; 5. Товариство Просьвіта; 6. Товариство Запорожська Січ з Лонґ Айленд; 7. Братство св. Димитрія.

В понеділок, дня 16. червня, оказала ся красна допись в часописи „Ді Бруклин Стандард Юніон", в котрій автор описав вражіня з переведених зборів.

Володимир Яськевич,
секр. місц. У. Н. К.

ПРО Д-РА ВАСИЛЯ ПАНЕЙКА.

(З „Канадійского Фармера").

Заступником голови української мирової делеґації в Парижи, як подають кореспонденти, є д. Василь Панейко. Знаючи особисто згаданого добродія, яко свого шкільного товариша і приятеля, подаю отсим деякі дані, дотикаючі його особи. Д. Василь Панейко се син бідного Українця, дозорця вязниці у Золочеві. Матір його з походженя Німка, однак під впливом окруженя, а опісля обох синів, Василя і Юрка, д-ра прав, зукраїнщилась та виховала усі молодші діти, здаєть ся дочки, в українськім патріотичнім дусі. Д. Василь Панейко родив ся в 1883 році. Ґімназію кінчив у Золочеві і тамже здав матуру у 1901 році. В низших ґімназійних клясах був малосьвідомим національно хлопцем, однак опісля під впливом старших товаришів, як д. Дранка, Марисюка і д. Володимира Темницького, прийшов до повної національної сьвідомости, а вже у шестій ґімназіяльній став активним членом соціял-демократичної партії, яким полишив ся аж до 1907 року, коли то поріжнившись з лідерами сеї партії, дд. Семеном Вітиком і Миколою Ганкевичем, виступив з сеї партії, і заприязнившись з д. Мих. Лозинським, мабуть під його впливом змінив свої переконаня, став національ-демократом та співробітником „Літ. Наук. Вістника", а опісля дневника „Діло", якої то послідної часописи був від цілого ряду літ відвічальним редактором.

Добр. Василь Панейко се сухірлявий, стрункий, досить високий мущина, з ясно бльонд волосем та мудрими, карими очима. Жонатий вже від більше як десять літ.

У висших ґімназійних клясах був провідником у тайних студентських кружках і дописувателем соціялістичних часописий, а також „Молодої України", орґану української студентської молодіжи. В ґімназії відзначав ся все писательським талантом і тому тоді вже можна було предсказати, що стане колись визначним публіцистом. Цікавою є його статя у „Літ. Наук. Вістнику під заголовком: „Із проблемів соціяліста", написана саме під хвилю, коли зривав з соціял-демократичною партією. Серед української університетської молодіжи мав д. Панейко велике поважане і симпатію. Вдачі є він веселої, жартовливої, однак жарти його нераз трохи ґрішать цинізмом. На університеті у Кракові і Львові студіював д. В. Панейко права. Саме під сю хвилю д. В. Панейко є міністром заграничних справ Західної Української Републики, а також, як висше згадано, заступником голови української мирової делеґації в Парижи. Його молодший брат, др. Юрко Панейко, був донедавна комісарем намісництва у Львові.

Тут не від річи буде ще додати, що будучи у V. ґімназійній клясі, стратив д. Панейко батька і тоді його мати, полишившись з громадкою малолітних дітий, занялась їх вихованем, і всіх, як то кажуть, „випровадила у люди", давши їм повне образоване, а на її честь треба піднести, що заробляла на удержане дітий тяжкою ручною працею; не мало помагав їй найстарший син Василько, уділяючи приватних лекцій ґімназистам, хоч сам був дуже слабого здоровля і тому повинен був більше мати вільного часу на віддих.

Сих кілька слів посьвячую в незабудь своєму довголітному товаришеви, з яким я мав приємність через шість літ бути в тійсамій клясі, а через чотири роки сидіти в одній лавці.

Никола Сироїдів.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеть ся в суботу, 5. липня, о годині 6.30 пополудни, в галї під ч. 30 Мейн стр. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — П. Похмурський, секр.

ДЕРБИ, КОНН. Повідомляєть ся всіх членів тов. „Запорожська Січ", від. 23, що в четвер, 3. липня, в 8-мій годині вечером, відбудеть ся спеціяльний мітінг, на котрий просить ся всіх членів прибути. Маєть ся обговорити справу протестаційної маніфестації нюгейвенських Українців проти Поляків і їх несправедливого загарбаня українських земель. До тої власне маніфестації запрошують і нас, Українців з Дерби, і ми повинні сю справу як слід обговорити на сім власне мітінгу. — Уряд „Січи".

АСТОРІЯ, Н. Й. Бр. св. Николая, від. 5, подає до відома всім своїм членам, що квартальний мітінг відбудеть ся в суботу, 5. липня, з причини, що 12. липня припадає сьвято. Члени мають зійти ся точно о годині 6.30 вечер. Обовязком кождого члена явити ся на сей мітінг, бо є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару. — М. Козак, предс.; А. Климишин, секр.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальші жертви зложили отсї добродії:

588. Купер Сіти, Міш. І. Бабляк і Гр. Терех по $5.00. — Разом $10.00

589. Літл Фолс, Н. Й. Місц. У. Н. Комітет надіслав дальшу збірку в сумі (поіменний виказ жертводавців надішле ся і оголосить ся пізнійше) $235.54

590. Бофало, Н. Й. Семко Вдовичин і Кость Вдовичин по $10.00. — Разом $20.00

591. Бруклин, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложено дальше (поіменний виказ жертводавців оголосить ся пізнійше) $12.00

592. Ню Йорк, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: А. Дуда, А. Динак, М. Чикало, М. Шигда і І. Кудлак по $10.00; А. Міц $6.00; Ю. Наконечний, А. Мозола, Д. Кудлак, М. Пухта, А. Депут, К. Станько, Р. Ходань, А. Кундира, М. Вигірний, А. Новак, А. Дуда, Ю. Новак, Ф. Лис, А. Депут, Т. Кудлак, М. Лехман, В. Павливець, Ю. Кулїнко і Ю. Депут по $5.00; П. Ходонь $3.00; М. Лис, Т. Рудняний і Ю. Чирко по $2.00; В. Наконечний і С. Роман по $1.00. — Разом ... $162.00

593. Монессен, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили: Українська парохія св. Ап. Петра і Павла $150.00; Тов. „Запороже" (Клюб) $100.00; Бр. св. Ап. Петра і Павла (від. У. Н. С.) і о. Михайло Паздрій по $50.00; Теодор Янковський, Стефан Крицький, Михайло Кудлик і Гриць Литвин по $25.00; Василь Драган, Ів. Ядчишин, Мих. Адамів і Мих. Бляма по $15.00; Мих. Кучеркевич, Аф. Чайка, Вас. Пеньгрин, Мих. Фігель, Юрко Пеньгрин, Стеф. Лабойко, Дм. Боївка, Й. Дикий, Ів. Маркович, Ю. Зубрицький, Ілько Фаль, Т. Солян, Ол. Шпирка, Н. Хомош, П. Янковський, І. Полупан, Ів. Кухина, Ол. Щепений, П. Копеляк, Ів. Гарлач, Ст. Хлїбик, Мих. Малавський і Й. Копеляк по $10.00; Мих. Шеньк, Ан. Гирча і Василь Цеплий по $7.00; Ник. Височанський і Ст. Процанин по $6.00; Василь Зубрицький, Ів. Крайняк, Ник. Кудлик, Я. Цьомка, Мих. Салак, Т. Тарас, Мих. Драгуш, Мих. Чижовський, П. Платко, В. Сорочак, Мих. Машляж, Іл. Драгуш, В. Драгуш, Ан. Качмарик, Вас. Бляма, В. Ланик, Ол. Сушко, Гр. Кухина, Гн. Ясїнський, Ст. Куріца, Ів. Марич, П. Боднар, Ів. Качур, Дм. Ірод, В. Гирила, Н. Шведа, Ів. Юровський, Ан. Куць, Гр. Попіль, Ів. Гірняк, Гр. Коник, Іл. Смолюх, Й. Коза, Т. Ленчак, Ів. Ґивера, Ів. Кріль, Т. Ґебет, Н. Майкович, Іл. Піхурський, Т. Курятник, Ів. Крупяник, Ів. Процанин, П. Левицький, Ст. Хлипнич, Ан. Піх, П. Катовський, Гр. Романів, Ан. Паньчишин, Ів. Крицький, В. Боївка, Й. Манявський, Ів. Гаргай, М. Осовський, И. Чічерський, В. Кустинець, П. Ярош, П. Пельц, М. Кушпіт, Й. Лазор, М. Сушко, Гр. Текліишин, Ів. Козовий, Д. Паньчишин, Ів. Паньчишин, А. Боївка, В. Красневич, М. Твардон, Ст. Лучків, Ів. Яцура, Ґр. Гуданич, М. Коваль, Ю. Кволик, Анна Кіляр, Гн. Переходень, Ів. Драбчук, М. Завінський, М. Міньковин, Вол. Височанський, Мат. Хомка і Дм. Паламацканич по $5.00; В. Станїшевський, Й. Височанський, Н. Дацко, Ів. Бачинський і Й. Кузьма по $3.00; Мих. Малиняк, Ст. Цепко, К. Мішишин, М. Віхов, Й. Кудлик, Н. Мазур, Аф. Міхавко, Й. Білах, М. Котис і Іл. Котис по $2.00; Гр. Паславський, Ів. Жванє, Ів. Русин, Гр. Леньчак, Стг Мурин, П. Ваверчак і Ст. Блишак по $1.00; меньшими жертвами $1.50. Разом $1.217.50. $217.50 задержано н арахунок другої тисячки, а надіслано $1.000.00

594. Гудсон, Н. Й. Г. Романчук $5.00

595. Савт Дірфілд, Масс. Члени тов. „Галицька Січ" зложили як слідує: Теодор Тимкович $10.00; І. Костюк, Костюк, Й. Затирка і тов. „Галицька Січ" по $5.00; В. Сисун, І. Олїйник і А. Вишневський по $2.00; С. Мельник, П. Білик, В. Ординович, Н. Явний, В. Барановський, Г. Пасечник, Т. Телега, Г. Чаплїй, І. Мартинюк, Т. Журавський, П. Сисун, Й. Чорнобий, Т. Чухрій, І. Журавель, С. Журавський, М. Баршевський, М. Юрас, І. Сторожук, Д. Ковальський і В. Клемик по $1.00. Разом $56.00, а по струченю місцевих видатків в сумі $18.01, надіслано $37.99

596. Метітук, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: Бр. св. Івана Хр. $15.00; Г. Парій, М. Стахів, І. Перегінець і Й. Сірка по $5.00; З. Постирнак $4.00; Г. Терешко, М. Щулим і Я. Махно по $2.00 і членських вкладок на $34.00. — Разом $84.00

597. Сиракюз, Н. Й. Місц. У. Н. Комітет. надіслав дальшу збірку в сумі (поіменний виказ жертводавців надішле ся і оголосить ся пізнійше) $255.00

598. Зейнесвіл, О. М. Олїйник, Д. Ковалишин, П. Прихідко і М. Витвицький по $5.00; С. Витвицький і М. Каричук по $2.00; М. Ґурницький і Т. Заяць по $1.50; О. Левицький, Д. Стефанишин і В. Кізима по $1.00. — Разом р30.00

599. Ґоргам, Н. Дак. о. В. Гривнак $50.00

600. Мікізракс, Па. о. Н. Пик $12.50

601. Перт Амбой, Н. Дж. о. Й. Чаплинський $35.00

602. Бруклин, Н. Й. о. В. Лотович $25.00

603. Мт. Юніон, Па. П. Савик, С. Зорило, П. Гірний, С. Круть, Т. Григорчук і Н. Мороз по $5.00; В. Савка $3.00; К. Савка, Т. Картофель і Г. Олексишин по $2.00; С. Шийович $1.50; О. Дворжан, І. Грабовенський, М. Маєрак, Ф. Грабовенський, М. Цьван, І. Пацкович, А. Лехновський, Т. Криванчик, І. Савчин, Н. Роль, Я. Шпить, Т. Лило, О. Федас, М. Сашку, І. Заяць, Л. Стербо, С. Мельник, М. Мельник, Г. Клим, І. Фрайнак, М. Беген, І. Дубіль, І. Росяк, І. Кравець, М. Оприск, І. Холвинський, С. Духнак, Г. Барилик, І. Брикайлик, В. Роман, І. Вуйко, В. Бурич і М. Вуйко по $1.00; меньшими жертвами $4.75. Разом $78.25, а по струченю місцевого видатку $17.50 надіслано $61.25

604. Фол Рівер, Масс. Збірка на зборах з 15. червня $30.00

605. Сісеро, Ілл. На руки місц. У. Н. Комітету зложили дальше: М. Маркевич, Л. Федик, В. Сейка, П. Юнашко, М. Короташ, Ю. Бойчук і Т. Любезний по $5.00; І. Миренків $3.00; Т. Гринишин і В. Патрин по $1.00; дрібними жертвами $8.00. — Разом $48.00

606. Раріган, Н. Дж. На поклик і на руки о. Ів. Петричанки зложили: П. Сірман і Ф. Прицка по $5.00; І. Петричанко, Н. Попадюк, Я. Данилюк, Г. Черниховський і М. Притула по $1.00; дрібними жертвами 25 цнт., а по струченю коштів пересилки, надіслано $15.00

607. Джемейка, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітет узложили дальше; В. Кузик $5.50; Т. Грабар, Й. Зимняк, І. Кухта, М. Катола, М. Лесів, П. Чолій, О. Олександрович, Т. Варварин, І. Париляк, Н. Р. Яворський, М. Пошталян, Т. Дримнух, С. Бабський, С. Левко, О. Олександрович, С. Братина, І. Чопик, П. Голик, Я. Бойко, С. Бойко і Д. Чопик по $5.00; В. Шемберко, Н. Гриців, П. Савка і П. Петришин по $4.00; Л. Ковальчук, О. Самборський, В. Філяк, О. Левицький, І. Миць, Т. Яремко, В. Левко, С. Худяк і М. Петришин по $3.00; Т. Возьний і С. Іванців по $2.00; К. Кирчів, К. Вовк, К. Вишивана, П. Деркач, І. Атаманів, А. Ставничий, М. Самборський, І. Яблонський, І. Шемберко, П. Слободян, Н. Филип по $1.00; дрібними жертвами 50 цнт. — Разом $169.00

608. Еквіляр, Коло. Андрій Сотник і Климентій Сотник по бондови по $50.00. — Разом $100.00

РАЗОМ $2,397.28.

Попередно оголошено $62.591.48.

ЗАГАЛЬНА СУМА, $64.988.76.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.

Український Народний Комітет.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЗГУБЛЕНО І НАЙДЕНО.

ДОБРІ ВІСТИ ДЛЯ НЕДУЖИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долеглі болї голови, нервовість, болї в хребті і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з трудностю. Я радив ся кількох лікарів, одна жадальось, що вони не були в силі розпізнати мою недугу і не могли помочи мені.

Одного дня я перечитав оголошення д-ра Гаммона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав мені поміч за першою візитою і мені поліпшилось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всі болї уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і мені все що їм смакує. В дійсности мій стан так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому специялістови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати, много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,
723 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.
Читайте понизше оголошене д-ра Генона.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую своєї сестри ГАНЦІ ФУНДАК, з села Луг, повіт Ліско. Має перебувати в околиці Трой, Н. Й. Хто би її знав або та сама сестра, зголоси ся на адресу: MICHAEL FUNDAK, 425 Avenue C, Bayonne, N. J. 76-78

Пошукую чоловіка на імя ВАСИЛЬ ДОВБАНОВИЧ. Три тижні тому оженив ся зі мною і за 10 день втік від мене забравши 1.350 дол. Говорить, що походить з Дрогобицького повіту. Імя він собі часто зміняє, бо тут змінив кілька разів. На правій боці має один золотий зуб. Прошу добрих людий, хто би о нім знав, най дасть знати; за що дістане нагороду. Адрес: ANNA STANKO, 33 Olmsted St., Cohoes, N. Y. 76-78

Пошукую мого тіточного брата ТЕОДОРА ПАНЬЧИШИНА, з села Кривичі, повіт Перемишляни, Галичина. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: W. MACIRYNSKI, P. O. Box 300, Oliquipa, Pa. 76-78

Пошукую свого сина КАРОЛЯ КОЗАКОВСЬКОГО, з Езуполя, повіт Станиславів, Галичина. Хто би про него знає і подасть мені його адресу, дістане 5 долярів нагороду. Ласкаві зголошеня слати до: JOHN KOZAKOWSKI, Box 25, Tams, W. Va. 76-78

Пошукую свого товариша ПЕТРА ЄМЧУКА, з села Поточиск, повіт Городенка, Галичина. Має перебувати в Філадельфії, Па. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: DMITRO YEMCZUK, 829—5th St., N. Minneapolis, Minn. 77-79

Пошукую свого брата Ігната Соротяка, з рівноє Стефана Куца і Івана Цепика. Мають перебувати в Іст Юнґставн, Огайо. Хто би про них знав, або вони сами, зволять зголосити ся до: JOHN SOROTIAK, 615 Lehigh St., Palmerton, Pa. 78-80

Де є ІЛІЯ ГРОШКО? Недавно був на Leadwood, Mo. Хто би знав або він сам, прошу написати на мою адресу: REV. ALEX PELENSKY, Ford City, Pa. 78-80

ПОТРЕБА ДЯКОУЧИТЕЛЯ від 15. липня с. р. Вимоги: Голос приємний, представленя театральні, школа і по можности хор. Платня на разі $75.00 і доходи. Підвижка після заслуг. Голосить ся до: REV. ALEX PELENSKY, Ford City, Pa. 78-80

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

З причини виїзду властителя фарми до тепліого краю, я спродам його фарму. Зовсім засіяна, 5 акрів, дім новий 30х30, нова стайня і других менших 3 стайні, 100 курий, 10 гусий, 3 безроги, тельса, фармерські всі знаряди. То всьо продам за $3.600, готівкою $2.500, а решту на сплату. 5 мінут від дипа Erie R. R., 2 милі від великого міста Morristown, за роботи платять тут 45 цнт. на годину найменьше, 6 фабрик. Близько фарми сусїди Українці. Так само спродаю свої землі, 20 лотів домів по $250 акр. Приїзджайте сейчас до H. FANOK, Whippany, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Протест проти віддаsucceed Галичини Полякам.

Делеґати українських товариств в повітї Лакавана, зібрані в неділю, 29. червня 1919, в Олифант, Пенсильванія, в цїли наради над манїфестацією проти польского імперіялїзму — ухвалили вислати до голови мирової конференції, Клеманса, отсей протест:

Делеґати всїх українських товариств повіту Лакавана, Пенсильванія зібрані на нарадах, протестують як найрішучійше проти постанови Найвисшої Ради Мирової Конференції, аби польській Галєровій армії позволити заняти українську часть Галичини.

З огляду на факт, що Поляки і Українці в Галичинї є на воєнній стопі — ся постанова значить дати вільну руку частинї польських війск, знаних яко орґанізаторів погромів і руйнованя не-польського населеня, аби винищити чотири мілїони незоружених цивільних Українців.

Без огляду на факт, що ся постанова абсолютно противить ся принципови вільного самоозначеня, вона також противить ся всїм принципам гуманности.

З тої причини ми жадаємо, аби польські війска сейчас вицофати з української території. Український нарід нїколи не згодить ся жити під польським або якимнебудь иншим чужим панованем.

Текст сього протесту, під яким є підписані пп. Юрко Крайківський яко предсїдатель і В. Хомчак яко секретар, вислано також до сенатської комісії для заграничних справ і до президента Вілсона. В анґлїйській мові сей протест звучить:

Representatives of all Ukrainian Societies of Lackawanna County, Pennsylvania, assembled in a conference, protest most emphatically against the decision of Supreme Council of the Peace Conference to allow the Polish Haller's army to occupy Ukrainian part of Galicia.

In view of the fact that the Poles and Ukrainians in Galicia are in the state of war this decision is tantamount to giving free hand to a body of Polish troops notorious as organizers of pogroms and plunderers of non-Polish populations to exterminate four million of unarmed civilian Ukrainians.

Regardless of the fact that this decision is absolutely contrary to the principle of free self-determination it is also contrary to all principles of humanity.

We, therefore, request that the Polish troops be immediately withdrawn from the Ukrainian territory. The Ukrainian people will never consent to live under Polish or any other alien domination.

Проґібіція наступила.

Проґібіція у Злучених Державах — вікова мрія реформаторів — війшла в жите в ночи з 30. червня на 1-го липня 1919. Після проґібіційного закона всякий виріб і продаж упоюючих напитків є злочином супроти Злучених Держав. Се є лише воєнна проґібіція і вона буде тривати до 31. грудня 1919, коли парлямент або президент Злучених Держав не відкличе її. Властива, конституційна проґібіція наступить 1-го січня 1920 року.

Що означає проґібіція у Злучених Державах? Замкнеть ся 125.000 шинків, головно у більших містах; замкнеть ся 1.247 броварів і 645 дестилярень алькоголю. Федеральне правительство стратить 350,000.000 долярів річного податку, а таку або й більшу суму стратять стейти і громади. Обернене 2.-000,000.000 долярів, — які видавано на алькоголь — на инші цїли. Сотки тисяч робітників, занятих при горівчанім промислї, мусять шукати иншої роботи. Мілїон антиалькоголїстів, котрі доси збували свій час у боротьбі з пиянством, мусять вишукати собі знова якусь нову мету. Продуктивне богатство і сила краю збільшить ся о 15%, як впевняють антиалькоголїсти.

Остання статистика виказує, що населене Злучених Держав випивало річно 2.053,457.000 ґальонів пива, 52,418.000 ґальонів вина і 146,397.000 ґальонів горівки. Після сеї статистики виходить, що на кожду особу в Злучених Державах припадало річно понад 19 ґальонів пива, вина і горівки.

Дійсна боротьба о нинїшну проґібіцію почала ся 15 лїт тому, коли в сухі ряди перейшли отсї три стейти: Мейн, Канзас і Норт Дакота. Мейн був першим сухим стейтом у Злучених Державах. Там на продажу алькоголю наложено заостреня ще в 1846 роцї. Властиву проґібіцію ухвалено там в 1851 роцї, а вже в 1856 р. її відкликано, але в 1858 знова ухвалено.

Канзас був другим сухим стейтом, ухваливши проґібіцію в 1881 роцї; закон однак війшов в жите аж пятнайцять лїт тому. — Норт Дакота була третим з ряду сухим стейтом, принимаючи проґібіцію в 1889 роцї, і була першою зі стейтів, котрі скликали сойм на специяльну сесію для ухваленя федерального додатку до конституції.

Проґібіцію проєктовано в парляментї кілька разів, але комісія відкидала її. Остаточно в 1917 роцї комісія приняла проєкт і парлямент ухвалив проґібіцію. Висша палата перевела голосоване 1-го серпня 1917 і впало 65 голосів за, а 20 проти проґібіції; низша палата перевела голосоване 17. грудня 1917 і 282 голоси було за, а 128 проти проґібіції. Ухвалено отже, що проґібіція, коли її зратифікують 36 стейтів, війде в жите 1-го січня 1920 року. Тимчасом посол Барклей, з Кентоки, вніс 26. цьвітня 1918 року спільну резолюцію про воєнну проґібіцію. Обі палати приняли резолюцію Барклея і рішено, що воєнна проґібіція має почати ся 1-го липня 1919 року.

І нинї вже маємо проґібіцію. Не вільно продавати горівки анї виробляти її; покищо вільно продавати пиво і легкі вина, доки, можливо, судові власти і сього не заборонять.

Женщини, здобуваючи право, тратять привілеї.

Женщини! Памятайте, що після судії Дураса в Ню Йорку ви тим більше тратите жіночих привелїв, чим більше політичних прав здобуваєте для себе. Тепер ті високі поважаня, якими американські женщини тїшили ся ще кілька лїт тому зі сторони мущин, понижають ся. Судія Дурас каже, що коли женщини бажали рівноправности з мущинами, то вони мусять приспособити ся до дійсної рівноправности. Значить, в житю вони мусять поносити ті тягарі, які доси носили лише мущини; вони мусять стрічати ся не лише з поважанем, але й з обидою, так як мущини. Коли женщини вибороли собі в нюйорськім стейтї політичну рівноправність, то мущини не потребують відносити ся супроти них з милосердєм. Мущина і женщина стоять тепер на рівнї. Мущина не потребує тепер почувати ся до морального обовязку встати з лавки і зробити місце женщинї, коли женщина не почуває того обовязку супроти мущини.

Доси неписаний закон остро карав мущину, коли він, хоч і правно, сказав женщинї яке обидливе слово або вдарив її. Противно, женщина нїколи не відповідала перед правом, коли вона побила мущину, хоч і неправно. Тепер сей неписаний закон перестає у декотрих судіїв істнувати; перестав він істнувати також у судії Дураса, котрий переводив карну розправу проти одного мущини, котрий вдарив кілька разів рукою одну женщину. У своїй обороні сей мущина заявив, що та женщина напала на нього і він мусів ужити сили у своїй власній оборонї. „Коли женщина хоче політичного права, то вона мусить також погодити ся з тим, що її вільно вдарити, коли вона нападає на безборонного мущину — говорив судія Дурас. — Нинї женщини мають виборче право. Вони можуть бити, стріляти і по чортівськи драпати, але також їх можна бити, стріляти і драпати". — Се є власне правдива рівноправність.

Вартість гроший нових держав.

Правительство Злучених Держав оповістило, що з днем 1-го липня 1919 почалась банкова виміна гроший з новими державами. Курс гроший сих нових держав є в порівнаню до американського доляра такий: Німеччина, 12.65 марок на доляр; Австрія, 24 корони на доляр; Фінляндія, 9.65 марок на доляр; Чехо-Словаччина, 15.-50 корон на доляр; Югославія, 23 корон на доляр; Румунїя, 9.35 леїв на доляра; Польща, 16 марок на доляр.

Українська манїфестація в Ню Йорку.

Українські товариства в Ню Йорку і околиці, числом 14, просять учасників манїфестації зібрати ся в суботу, 5-го липня 1919, о годинї 6-тій вечером на площі Вашінґтона, Washington Square, щоби точно о годинї 7-мій можна почати похід улицями. Міські власти дали дозвіл на такий похід.

Жіноче товариство є академією наук про політичне безладе для мущин.

Деякі люди знають всьо, крім факту, що вони не знають того, чого не знають.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Д. Л., Трентон, Н. Дж. — Вашу допись надрукуємо в однім з найблизших чисел „Свободи". Такі річи, про які Ви згадуєте в своїм листї, ми містимо безплатно.

Т. В., Карнеґі, Па. — Ваш вірш не надаєть ся до друку.